

Geografia regional del món

2015/2016

Codi: 101625

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501002 Geografia i ordenació del territori	OT	3	0
2501002 Geografia i ordenació del territori	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Maria Prats Ferret

Correu electrònic: Maria.Prats@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

L'assignatura no té prerequisits. Tanmateix, per superar-la satisfactòriament és recomanable la comprensió escrita en anglès i francès.

Objectius

Aquesta assignatura té un caràcter introductori a un espai geogràfic de dimensió continental o subcontinental. Aquest curs l'àmbit geogràfic objecte d'estudi d'aquesta assignatura serà l'Àfrica subsahariana.

Es pretén facilitar elements de reflexió i anàlisi que ajudin a entendre la complexitat, la diversitat i les interrelacions dels medis físic i humà de l'Àfrica contemporània des d'una perspectiva geogràfica. S'intentarà comprendre com i perquè Àfrica ha esdevingut el continent més pobre i perquè les iniciatives de desenvolupament no aconsegueixen millorar la situació.

L'objectiu principal de l'assignatura és garantir el coneixement dels principals temes de la geografia humana i econòmica del subcontinent de l'Àfrica subsahariana.

Els objectius formatius són els següents:

- L'adquisició dels coneixements bàsics necessaris per comprendre la geografia del continent estudiat;
- La consolidació de conceptes bàsics de la geografia regional apresos en els dos primers cursos i la utilització correcta d'aquests conceptes a escala continental;
- La capacitat per interrelacionar conceptes i problemes dels diferents blocs temàtics del programa;
- L'habilitació per utilitzar les eines i els continguts apresos en d'altres assignatures per interpretar el context geogràfic estudiat;
- La comprensió de textos geogràfics i la comunicació efectiva oral i escrita.

Competències

Geografia i ordenació del territori

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Dominar el coneixement teòric necessari per plantejar problemes geogràfics de manera integrada i combinar un enfocament generalista amb una anàlisi especialitzada.

- Identificar les relacions espacials a diferents escales territorials, a través de les relacions entre naturalesa i societat, i a través de la dimensió temporal.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Contrastar i comparar dades geogràfiques rellevants.
2. Distingir les relacions espacials, a diferents escales territorials, a través de les relacions entre naturalesa i societat, en l'àmbit català, espanyol i europeu.
3. Identificar les idees i expressar-les amb correcció lingüística en diverses llengües.
4. Plantejar problemes relacionats amb les principals propostes geogràfiques de divisió del món.

Continguts

El programa es presenta dividit en cinc blocs. Després d'introduir els principals trets del context històric, polític i cultural, el segon bloc ens acosta a la dimensió física del continent. A continuació pararem atenció a la dimensió humana i econòmica, amb especial èmfasi en els canvis que s'estan produint actualment i en el paper que pot jugar l'Àfrica negra en el procés de globalització:

1. Contextualitzant Àfrica: introducció a la realitat històrica, geopolítica, econòmica i sociocultural de l'Àfrica contemporània...
2. El medi físic africà com a condicionament i recurs. Les crisis i problemes ambientals.
3. La població africana: comportament demogràfic i poblament. Necessitats bàsiques de la població i desenvolupament humà.
4. El món rural africà: sistemes agrícoles i autosuficiència alimentària.
5. Les regions urbanes, urbanització i articulació del territori. Teixit industrial, sistemes de transports i altres serveis.

Metodologia

Els continguts de l'assignatura es desenvoluparan mitjançant les activitats següents:

- Explicacions orals per part de la professora;
- Lectura de llibres i articles proposats per la professora;
- Pràctiques realitzades a l'aula o fora de l'aula, individualment i en grup;
- Debats, presentacions i intervencions orals de l'alumnat a classe.
- Tutories.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			

Classes teòriques, explicacions i debats; presentació de pràctiques.	45	1,8	1, 2, 3, 4
Tipus: Supervisades			
Examen, exercicis, pràctiques i tutories.	13	0,52	1, 2, 3, 4
Tipus: Autònomes			
Lectura i estudi personal; preparació de pràctiques i preparació de presentacions.	75	3	1, 2, 3, 4

Avaluació

L'assignatura s'avaluarà de forma continuada a partir de les activitats següents:

- març de 2016: lliurament de la pràctica 1
- abril de 2016: lliurament de la pràctica 2
- maig de 2016: lliurament de la pràctica 3
- juny de 2016: realització d'un examen global.
- Tot el semestre: assistència, participació en els debats i presentacions orals a classe.
- La nota mínima de l'examen per fer promig amb la resta de notes ha de ser igual o superior a 5.
- No s'acceptaran lliuraments fora de termini.
- Les activitats no presentades no es podran reavaluar i puntuaran 0.
- Hi haurà la possibilitat de reavaluar les activitats suspeses en el període de reavaluacions.
- Les activitats reavaluades puntuaran de 0 a 5.
- Només es podrà tenir la qualificació de "no avaluable" quan no s'hagi lliurat cap activitat. Lliurar una o més activitats implica perdre el dret a ser "no avaluable".
- La còpia o el plagi de qualsevol activitat mereixerà la qualificació de suspès.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen	35	2	0,08	1, 2, 3, 4
Pràctiques	45	12	0,48	1, 2, 3, 4
Presentacions orals; assistència i participació a classe	20	3	0,12	1, 2, 3, 4

Bibliografia

ALONSO, Lucía (2000) *Pensando en África*, Barcelona, Icaria.

ARYEETEEY-ATTOH, Samuel (ed.) (2003). *Geography of Sub-saharan Africa*. Upper Sadle River: Prentice Hall.

ATLAS (2000). *L'Atlas de l'Afrique*. París: Jeune Afrique/Éditions du Jaguar.

DERMAN, Bill; ODGAARD, Rie & SJAASTAD, Espen (ed.) (2007). *Conflicts over land & water in Africa*. Oxford: James Currey.

FREUND, Bill (2007). *The African City. A history*. Cambridge: Cambridge University Press.

GERVAIS-LAMBONY, Philippe (2003) *Territoires citadins. 4 villes africaines*. París: Belin.

HERODOTE (2003) *Revue de géographie et de géopolitique (111). Tragédies africaines*.

INIESTA, Ferran (2001) *El planeta negro. Aproximación a las culturas africanas*, Madrid: Libros de la Catarata.

INTERMON (2000) *África ante el nuevo milenio*, Barcelona, Intermón.

KABUNDA, Mbuyi & SANTAMARÍA, Antonio (2009). *Mitos y realidades de África subsahariana*. Madrid: Libros de la Catarata/Casa África.

KAPUSCINSKI, Ryszard (2000) *Ébano*, Barcelona, Anagrama.

LOCKWOOD, Matthew (2007). *El estado de África*. Barcelona: Intermón-Oxfam.

LEMARCHAND, Phillippe (2000). *Atlas de África*, Madrid: Acento Editorial.

MARTÍNEZ CARRERAS, José U. (1993) *África subsahariana. Del colonialismo a la descolonización*, Madrid, Síntesis.

POURTIER, Roland (2001) *Afriques noires*, París, Hachette.

RAMÍREZ DE HARO, Gonzalo et al. (eds.) (2002). *Desarrollo y cooperación en zonas rurales de América Latina y África*. Madrid: Catarata.

ROVIRA, Bru (2006). *Áfricas. Cosas que pasan no tan lejos*. Barcelona: RBA.

SÁNCHEZ PIÑOL, Albert (2000). *Pallassos i monstres. La història tragicòmica de 8 dictadors africans*. Barcelona: La Campana.

SEBASTIÁN, Luis de ((2006) *África, pecado de Europa*. Madrid: Trotta.

SELLIER, Jean (2005). *Atlas de los pueblos de África*. Barcelona: Paidós.

STOCK, Robert (2004). *Africa South of the Sahara*. New York: The Guilford Press.

TRIBOUT, Didier & VONTHRON, Philippe (1998) *Les grandes villes d'Afrique*. París: Ellipses.